

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA SLAPY, SLAPY 34

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání
s prvky systému M. Montessori

POMOZ MI, ABYCH TO DOKÁZAL SÁM

Pedagogika M. Montessori je pro nás inspirativním zdrojem. Z Montessori systému přejímáme prvky, které považujeme za smysluplné a v našem prostředí vhodné. Jedná se především o jedinečný přístup k dítěti, organizační prvky, práci na elipse, připravené prostředí, práci s chybou.

„Pomoz mi, abych to dokázal sám“

je program, který umožňuje výchovu v psychologicky bezpečném prostředí respektujícím individualitu dítěte.

1. Identifikační údaje

1.1. Předkladatel

Název školy: Základní škola a Mateřská škola Slapy

Adresa: Slapy 34, 391 76

Ředitelka školy: Mgr. Lenka Pecková Šonková

Kontakty:

Tel: ZŠ: 381 278 674

MŠ: 380421370

e-mail: zsmsslapy@gmail.com

www.montessorislapy.cz

IČO: 75 00 12 50

Identifikátor školy: 60 00 64 751

IZO: 108 035 271 (kapacita 40 dětí)

1.2. Zřizovatel

Název: Obec Slapy

Adresa: Slapy 33, 391 76

Kontakty: 771 150 964

2. Charakteristika školy

2.1. Umístění, úplnost a velikost školy

Základní škola a Mateřská škola se nachází v obci Slapy u Tábora přímo u autobusové zastávky. Budova školy byla postavena již v roce 1881 a od té doby sloužila jako školní zařízení pro 1. stupeň ZŠ. Mateřská škola zde byla založena až v roce 1994. Prostor pro třídu MŠ byl vymezen v přízemí ZŠ. Třídu MŠ tvořilo jedno oddělení, které bylo věkově smíšené, což bylo podmínkou pro náš vzdělávací program. Malé prostory a zvyšující se počet zájemců byl důvod pro vybudování půdní vestavby v budově naší školy. Mateřskou školu nyní tvoří 2 oddělení věkově smíšených dětí.

Základní a Mateřské škole Slapy se stal v roce 2006 blízký program pedagogiky Marie Montessori. Základní podmínkou pro realizaci tohoto programu je návaznost mezi MŠ a ZŠ. V tomto ohledu jsme první školou v jihočeském kraji, která umožňuje tuto plynulou návaznost mezi MŠ a ZŠ s pedagogikou Montessori ve výchově a vzdělávání. Důležitou součástí výuky jsou pomůcky a názornost výuky v období od nejútlejšího věku dítěte do 12 let, kdy u dítěte převládá konkrétní myšlení. Děti jsou systémem M. Montessori vedeni k samostatnosti, k sebehodnocení, sebedůvěře, seberealizaci, disciplíně a odpovědnosti za své chování a jednání.

2.2. Podmínky vzdělávání

2.2.1. Materiální podmínky vnější

Budova je ze dvou stran obklopena zahradou a z jedné strany předzahrádkou. Zahrada je velikostně vyhovující, bezpečná, nově je vybavena herními prvky, které byly zčásti uhrazeny z grantu, a zčásti je hradil zřizovatel. Na zahradě jsou stanovena pravidla, která děti znají, a je nezbytné, aby je dodržovaly.

Kolem školy vede doprava do blízkého kamenolomu, která zvyšuje prašnost a hlučnost.

Záměry: Rozvoj dětí v oblasti hrubé motoriky, probíhá formou pohybu a pohybových her na školní zahradě bohatě vybavené herními prvky. Při nepříznivých podmínkách počasí pro pobyt na zahradě, využíváme vycházek do okolí mateřské školy.

2.2.2. Materiální podmínky vnitřní

Pravidla pro uspořádání prostor školky jsou přesně stanovena Montessori systémem. Po obvodu třídy jsou umístěny nízké police s didaktickým materiálem, snadno přístupné dětem. Ve školce je zbudováno dřevěné „patro“ které je dětmi hodně využíváno jak ke hře tak, k relaxaci. Každé dítě má možnost vybrat si z nabízených činností právě tu, která ho zajímá. Děti pracují na svém ohraničeném prostoru – táccích, koberečkách. Aktivita a hry jsou nabízeny z oblastí pedagogiky Marie Montessori – Praktický život – rozvoj samostatnosti, koordinace, péče o sebe a prostředí a společenského chování, Smyslová výchova- rozvoj smyslů prostřednictvím speciálních pomůcek, Jazyková výchova- rozvoj slovní zásoby, psaní, čtení a porozumění řeči, Matematika- práce s konkrétními pomůckami, porozumění početní a abstraktní matematiky, Kosmická výchova- propojené poznávání světa – příroda, biologie, geografie, historie a vesmír.

Mateřská škola je v přízemí budovy a v roce 2009 byla vybudována půdní vestavba, kde vznikla nová třída MŠ s kapacitu 25 dětí. 5 000 000 Kč do tohoto projektu investoval náš zřizovatel.

Záměry: Usilujeme o to, aby třídy byly dostatečně vybavené aktivitami a pomůckami a nabízely tak dětem dostatečně připravené a podnětné prostředí.

2.2.3. Životospráva

Do MŠ je strava dovážena ze ZŠ Malšice. Děti nejsou do jídla nuceny. Pitný režim je zajištěný po celý den a je vždy možnost výběru. Děti vedeme k tomu, aby

se samy obsluhovaly.

Pokud to umožní počasí, jsou děti každý den venku dopoledne i odpoledne, kde je dostatek prostoru pro spontánní pohyb.

Záměry: Klademe důraz na samostatnost dětí, na sebeobsahu, na etiku stolování, na dodržování pitného režimu a dodržování pobytu na čerstvém vzduchu. Při stolování si připomínáme, jaké potraviny bychom měli v životě upřednostňovat. Součástí správné životosprávy je i dostatečný odpočinek. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí (např. dětem s nižší potřebou spánku je nabízen jiný klidný program namísto odpočinku na lůžku apod.).

2.2.4. Psychosociální podmínky

Dítě má dostatek času na adaptaci v novém prostředí, může být pouze pozorovatelem toho, co se kolem něho děje. Naším cílem je vytvořit denní režim vyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu. V zařízení je vytvořena ideální možnost pro individuální činnost dítěte (nabídka pomůcek M. M.). Délka pobytu dítěte v zařízení může být po dohodě s rodiči v kratším časovém úseku, rodič může být přítomen a postupně se společně snažíme o bezproblémové zařazení dítěte do kolektivu. Pokud se objeví nějaký konflikt, hledáme s dětmi společná řešení – dohodnutí pravidel. Děti lépe pravidla dodržují, pokud se na jejich vytvoření podílí. Přistupujeme k dětem individuálně, bereme v potaz jejich nálady, zvláštnosti, rodinné prostředí, ze kterého přicházejí. Činnosti s dětmi jsou přizpůsobovány individuálním i věkovým zvláštnostem dětí, jejich potřebám i nenadálým změnám.

Snažíme se vytvářet takové prostředí, ve kterém se dětem bude líbit a školu tak budou navštěvovat rády.

2.3.2 Řízení školy

Mateřská škola je v jedné budově se Základní školou. Mateřskou školu řídí

ředitelka základní školy. Všichni pracovníci mají jasně určené své povinnosti, pravomoce i úkoly.

V našem zařízení si pomáháme vzájemně nad rámec povinností každého z nás. Pokud nastanou nějaké problémy, řešíme je co nejdříve, přiměřenou formou. Navzájem se respektujeme.

2.4. Spolupráce s rodiči

Rodiče si mohou vyzkoušet práci s montessori materiálem společně se svými dětmi a lépe tak pochopit filozofii tohoto systému. Mohou být nablízko dítěti při jeho adaptaci na nové prostředí. Rodiče jsou včas a dostatečně informováni o činnostech, které se v MŠ chystají zejména písemnou formou na místech k tomu určených. Informujeme je také prostřednictvím webových stránek školy. Ve škole je knihovna bohatá na knihy o výchově a vzdělávání dětí, které si rodiče půjčují.

Rodiče se po vzájemné dohodě s učitelkami mohou domlouvat na společných schůzkách dle své potřeby a informovat se tak o svém dítěti. Dle aktuální potřeby pro ně organizujeme společné schůzky, které se týkají aktuálního dění v MŠ.

Pedagogičtí pracovníci se k dalším informacím, které jim rodiče poskytnou (např. problémy v rodině,...) chovají diskrétně a považují tyto a další informace za důvěrné.

Záměry: Snažíme se maximálně spolupracovat s rodiči našich dětí. Snažíme se porozumět jejich podnětům a návrhům. K tomuto slouží konzultační hodiny, které máme vyvěšené na nástěnkách a dané na webové stránky školy. Rodiče jsou pravidelně informováni o svých dětech.

V naší mateřské školce probíhá spolupráce s rodiči na dobré úrovni. Připravujeme pro rodiče obvykle 2x do roka keramickou dílnu, vytváření adventních věnců a další různé akce pro rodiče dle aktuálních možností a nabídky.

V rámci školního vzdělávacího plánu nabízíme dětem různá divadelní

představení, která rozvíjí dětskou fantazii a vedou k utváření estetického vnímání světa a kultury, zejména v prostředí MŠ i formou návštěv divadel v okolních městech či při poznávacích výletech.

2.5. Organizace vzdělávání

V naší mateřské škole máme dvě heterogenní třídy. Z hlediska principů uplatňování Montessori pedagogiky a z dlouhodobého pohledu praxe dáváme přednost věkově smíšeným třídám. Nově přijímané děti jsou rozdělovány mezi starší již socializované děti. Naším cílem je podpořit spolupráci mezi dětmi.

Uplatňujeme odpovídající metody a formy práce. Především metodu prožitkového a kooperativního učení hrou a různými činnostmi dětí, které jsou založeny hlavně na přímých zážitcích dětí. Důležité je, aby tyto činnosti podporovaly přirozenou dětskou zvědavost a potřebu objevovat okolní svět. Neméně podstatné je, aby dítě získávalo zkušenosti a další dovednosti pro budoucí život.

Škola nabízí některé činnosti formou kroužku MŠ. Např. keramiku v odpoledních hodinách po stanovené době pro jídlo a odpočinek, zpravidla po 14.30 hod. V rámci řízené činnosti probíhá jednou týdně výuka anglického jazyka.

MŠ spolupracuje s Plaveckou akademií Tábor a nabízí pro děti předškolního věku lekce plavání, které jsou dobrovolné a pedagogický pracovník MŠ zajišťuje dozor.

3. Charakteristika ŠVP

3.1. Pedagogický systém Marie Montessori

3.1.1 Osobnost M. Montessori

Maria Montessori (1870 - 1952) byla první ženou v Itálii, která studovala a studium úspěšně zakončila na lékařské fakultě v Římě. Stala se lékařkou a dokázala tehdejší společnosti, že ženy mohou být stejně schopné a úspěšné jako muži. Tato významná žena byla velice vzdělaná. Vystudovala medicínu, filosofii, psychologii, pedagogiku, působila jako profesorka antropologie a biologie.

Na základě každodenního pozorování dětí a na základě praktických zkušeností z práce s nimi, vytvořila systém didaktického materiálu, prostřednictvím něž se každé dítě může rozvíjet samostatně, svým tempem. Dítě činnost vykonává podle své volby, na základě svých vnitřních potřeb. Její metoda se začala používat ve Švýcarsku, Argentině, Anglii, Francii, Americe.

Své myšlenky šířila i v dalších zemích světa – v Indii, Pákistánu, Norsku, Švédsku...

Své teoretické znalosti i výsledky své práce shrnula v několika publikacích, které ji proslavily na celém světě.

3.1.2 „Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

Tato prosba malého dítěte k Marii Montessori se stala základem jejího pedagogického myšlení. Maria Montessori vycházela z pedagogického směru, tzv. pedocentrismu, kdy je dítě stavěno do středu pozornosti a cíle výchovy jsou podřizovány jeho osobnosti.

V dnešní době při jakémkoliv plánování činností v MŠ je nutné brát dítě jako osobnost, ze které musíme vycházet, jako střed našeho zájmu. Jak často slýcháme prosbu dítěte „já sám“? Využijme této jeho spontaneity a aktivity, ke které potřebuje čas, naši lásku, trpělivost a klid. My jsme připraveni dítěti pomoci, ale

pomocníkem bychom se měli stát teprve tehdy, až nás o to požádá. I když z počátku dítě své předsevzetí napoprvé, napodruhé nezvládne, dejme mu důvěru a podpořme ho v tom, že se mu to určitě jednou povede. Když budeme trpěliví a klidní a dítěti se jeho úmysl podaří, dojde k jeho obrovské radosti a sebeuspokojení - „já jsem to zvládnul sám“.

Proto v naší práci aplikujeme pedagogický systém, který na přelomu 19. a 20. století vytvořila významná osobnost, Maria Montessori.

3.1.3 Hlavní cíle a prostředky Montessori pedagogiky

Připravené prostředí:

- materiální prostředí připravené pro aktuální senzitivní období jednotlivých dětí;
- pomůcky jsou v pro děti dostupných nízkých otevřených policích, kam snadno dosáhnou i ty nejmenší děti;
- každá pomůcka má své přesné místo;
- pomůcky jsou řazeny od nejjednodušších ke složitějším, od konkrétních k abstraktním;
- samoobslužné prostředí (když má dítě hlad nebo žízeň obslouží se samo, pokud něco rozlije nebo rozsype, ví, kde jsou prostředky k úklidu a jak na to);
- dítě se učí skrze tyto pomůcky, které mu přinášejí přímou zkušenost a proces zkoumání a objevování;
- pomůcky vždy obsahují kontrolu chyb.

Didaktický materiál - rozdělení

Praktický život:

- Suché aktivity – čišění bot, drcení koření, zametání.

- Mokré aktivity – přelévání, šlehání, nabírání.
- Smyslový materiál – růžová věž, hnědé schody, zvukové válečky.
- Jazyková výchova – psaní do krupice, písková písmena.
- Matematika – tyče, perlový materiál, Seguinovy tabulky.
- Kosmická výchova – hmatný globus, modely zvířat, plave – neplave.

Svobodná volba spojená s pevnými pravidly:

- dítě si vybere, s čím chce pracovat, kde a kdy bude pracovat a s kým (samo, ve dvojici, ve skupině) v rámci dohodnutých pravidel;
- děti si stanovují pravidla s učitelkou a všichni včetně učitelky je dodržují;
- netolerujeme bití, strkání a další negativní jevy chování (takové dítě může být až vyloučeno z programu, řešíme na elipse, spolupráce s rodiči).

Osobnost učitele

- respektuje jedinečnost dítěte;
- je dítěti partnerem a pomocníkem;
- je vstřícný, velmi trpělivý a klidný;
- pomáhá dítěti s výběrem činnosti, když se nudí nebo když není schopno se samostatně rozhodnout;
- vede děti k vlastní odpovědnosti;
- nepředkládá dětem fakta, vede je k vlastnímu poznání, snaží se vzbudit zájem;
- není v centru dění.

Práce s pochvalou:

- láskyplný přístup učitele ke každému dítěti;

- učitel se snaží používat jazyk jasný a srozumitelný dítěti;
- s pochvalou zacházíme přiměřeně tak, aby se dítě nestalo na pochvale závislé – cílem je, aby cítilo vlastní vnitřní uspokojení a ohodnocení.

Práce s chybou

- děti nejsou za chyby trestány nebo záporně hodnoceny, ale má být ukazatelem toho, co je ještě třeba procvičovat;
- chyba je chápána jako běžný jev a jako užitečná součást řešení problémů a jako zdroj nových poznatků;
- Montessori pomůcky mají vlastní kontrolu chyb (viz výše).

Senzitivní fáze

- dítě je v některých obdobích svého života zvlášť vnímavé a zaujaté pro konkrétní věc a připravené osvojit si určité schopnosti velmi snadno;
- tato období trvají jen určitou dobu a nenávratně končí, ať jsou využita nebo ne;
- člověk se už nikdy tak lehce nenaučí jisté věci právě jako v těchto obdobích.

Absorbující duch

- dítě má schopnost vše, co ho obklopuje „ nasávat lehce jako houba vodu „ na rozdíl od dospělých se toto vstřebávání děje nevědomě.

Polarita osobnosti

- maximální soustředěnost na určitou práci;
- dítě nemá být rušeno a má mít prostor na dokončení své práce.

Trojstupňová výuka

- pojmenování předmětu učitelem spojené s ukázkou
- fáze procvičování

- aktivní ovládání.

Elipsa

- Slouží ke cvičení psychické a fyzické rovnováhy, ticha k vnitřnímu zklidnění, ke koncentraci pozornosti, trpělivosti.
- Slouží k vzájemné komunikaci – děti zde mohou vyjadřovat své zážitky, představit svůj výrobek, společně zde vytváříme pravidla soužití, diskutujeme.

Věkově smíšené třídy

- děti se navzájem učí jeden od druhého naprosto přirozeně (nejvíce se toho naučím, když učím někoho jiného).

3.2 Vzdělávací cíle a záměry

3.2.1 Zralá osobnost dítěte

Já jsem samostatný(á), umím se o sebe postarat.

Dokáži vyjádřit svůj názor, dokáži vyjádřit to, co cítím.

Mám chuť poznávat nové věci, spontánně se zajímám o své okolí.

Prožívám spokojenost.

Uvědomění si svého „JÁ“.

3.2.1.1. Dítě a jeho tělo

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat

rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je k zdravým životním návykům a postojům.

Tato oblast zahrnuje: sebeobsluhu, hygienické návyky, rozvoj fyzické a duševní zdatnosti, stolování, úklid, činnosti praktického života, výtvarné a pracovní činnosti, rozvoj jemné motoriky, rozvoj hrubé motoriky – tanec, estetické činnosti – výtvarné, tanec, zpěv, osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody, činnosti relaxační a odpočinkové, prevence úrazů, nemocí, nezdravých návyků a závislostí.

3.2.1.2. Dítě a jeho psychika

Záměrem vzdělávacího úsilí pedagoga v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení. Patří sem:

3.2.1.2.1. Jazyk a řeč

Rozvoj slovní zásoby, prevence a odstraňování logopedických vad, umění naslouchat, rozvoj předčtenářských dovedností a matematických představ, uvolňování ruky – rozvoj grafomotorických dovedností – příprava na psaní.

3.2.1.2.2. Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace

Systém Montessori pomůcek je ve své podstatě propracován tak, aby rozvíjel všechny smysly dítěte. Slouží ke zpřesňování základních smyslových vjemů (zrakové, sluchové, hmatové čichové a chuťové vjemy) i k rozvoji tvořivosti. Seznamování s časovými a prostorovými vztahy probíhá při práci jak s pomůckami, tak při práci na elipse. Koncentrace pozornosti se rozvíjí při chůzi na elipse i při jednotlivých činnostech. Dítě je vedeno, aby práci dokončilo, nebylo při ní rušeno

a koncentrovalo se pouze na jednu aktivitu.

Děti jsou vedeny k posilování přirozené zvědavosti, zájmu, radosti z objevování a k vytváření celoživotního zájmu o učení.

Prostředky práce: přímé pozorování, manipulace s předměty, námětové hry, smyslové hry, práce na elipse.

3.2.1.2.3. Sebepojetí, city, vůle

Nejlepší doba na probuzení těchto kvalit a formování charakteru dítěte je rané dětství. První roky života dětí jsou ideální k tomu, aby si uvědomily, že dobré vlastnosti tvoří základ našeho života. Děti se učí aplikovat tyto kvality v běžném denním životě. Volní úsilí dítě rozvíjí při společných činnostech. Kolik svobody, tolik zodpovědnosti – jedna za zásad, která učí dítě nést zodpovědnost za své činy. Dítě si samo volí aktivitu, kterou musí po sobě uklidit na původní místo a v pořádku.

Tato oblast zahrnuje: umět vyjadřovat své pocity, schopnost naslouchat, umět přijímat, umět říkat „NE“, umět si vybrat, řešit konflikty – „domlouváme se slovy, ruce máme na práci“, láska, přátelství, pomoc, tolerance, volní úsilí.

3.2.2 Rozvoj mezilidských vztahů

- Respektují domluvená pravidla.
- Respektují své okolí a umím šetrně zacházet s věcmi, které mě obklopují.
- Přiměřeně reaguji na vzniklé situace a přijímám za to zodpovědnost.
- Respektuji práva a majetek ostatních.
- Dokáží respektovat ostatní lidi a ztotožnit se s pravidly vzájemného soužití.

3.2.2.1. Dítě a ten druhý

Prací na koberečku se v dítěti vytváří vědomí respektu a úcty k druhým a jejich práci. Učitel zařazuje hry na posilování spolupráce a pocitu sounáležitosti. Děti nejsou nuceny spolupracovat s někým, s kým nechtějí. Mohou si vybrat partnera pro hru samy. Ví, že partner může nabídnutou spolupráci odmítnout. Děti

se od sebe učí navzájem, opakováním a vysvětlováním.

Tato oblast zahrnuje: rozvoj komunikace, používání verbálních i neverbálních komunikačních prostředků, spolupráce, empatie

Vycházíme z toho, že sociální chování přejímá dítě nápodobou od okolí. Učitel musí mít na paměti, že jeho postupy dítě přejímá.

3.2.2.2. Dítě a společnost

Záměrem je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními. Proto jsou ve třídě pevně stanovena pravidla, které děti spoluvytvářejí. Pravidla vyplývají ze společných potřeb a požadavků na bezpečné, klidné a podnětné prostředí, kterého jsou všichni součástí. To, že děti společně pravidla vytvoří, je zavazuje k jejich dodržování a posiluje pocit jejich zodpovědnosti. Pravidla jsou umístěna na viditelném místě ve třídě. V případě porušování některého z nich, vyvodíme pravidlo znovu na elipse. Děti vědí, že v každém prostředí platí určitá pravidla, která je nutno dodržovat. Jejich porušení znamená trest. Děti se seznamují s odlišnostmi jednotlivých kultur a ras. Učí se je chápat a respektovat. Sounáležitost s okolní společností dítě vnímá při veřejných vystoupeních, kterých se účastní jeho rodiče, prarodiče a ostatní lidé z jeho okolí.

Tato oblast zahrnuje zpravidla: práci na elipse, častou komunikaci s dětmi i individuálně, dramatizaci, organizování veřejných vystoupení (vystoupení pro důchodce, Svátek matek, Martinská slavnost, kontakt s obyvateli vsi a komunikace s nimi při vycházkách, besedách, návštěva kina a divadla, exkurze, výlety).

3.2.2.3. Dítě a svět

Záměrem je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí. Toto je nutné zprostředkovat dítěti na příkladech z jeho nejbližšího okolí poté přejít ke globálnějším problémům celosvětového dosahu – a vytvořit elementární základy pro postoj dítěte k životnímu prostředí. Dítě si uvědomuje, že vše ve vesmíru je vzájemně propojeno a tvoří jednotu.

Učíme děti, že řád a pořádek tvoří základy chápání světa. Napomáhá v chápání světa vnímáním v určitých souvislostech. Záleží především na osobní nápaditosti a kreativitě učitelky, která má dítěti nabídnout materiál (didaktické pomůcky, encyklopedie...) a pomoci mu s pochopením světa jako celku. Naším cílem je přibližovat dětem svět jako celek, protože nejmenší detaily budou pro děti zajímavé tehdy, budou-li předávány jako části celku.

Dále zařazujeme hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích, kterých se dítě běžně účastní, praktický nácvik bezpečného chování v některých dalších situacích, které mohou nastat praktické užívání technických přístrojů, hraček a dalších předmětů a pomůcek, se kterými se dítě běžně setkává.

Tato oblast zahrnuje: třídění odpadu, péče o morčata, květiny, zahradu, pozorování krmítka, roční období, orientace v bližším okolí školy, v budově MŠ, apod.

3.3 Principy a metody při práci s dětmi

3.3.1 Pedagogické

Ve třídách jsou heterogenní skupiny dětí (pomoc starších i mladším, je vytvořen větší prostor pro kooperaci),

svoboda a volnost dítěte nespočívá v tom, že si dítě dělá, co chce, jeho jednání a chování je vymezeno určitými hranicemi.

Jedná se o hranice:

- Vlastních možností a schopností, jenž platí ve společenství lidí. Dítě, je vedeno k dodržování domluvených pravidel, k sebedisciplíně, k sebeovládání.
- Činnosti jsou cílené vzhledem k věku, konkrétním potřebám a individuálním zvláštnostem dítěte, práce s dětmi je názorná, soustavná, systematická, promyšlená a pružná vzhledem k aktuálním změnám.
- Činnosti vedou k postupné samostatnosti dětí v oblasti osobní hygieny, prvků

sebeobsluhy, prevence nejčastějších nemocí,...).

- Respektujeme prostředí, ze kterého dítě přichází, jeho zdravotní stav, psychickou a sociální zralost.
- Dodržujeme zásady od jednoduchého ke složitějšímu, od konkrétního k abstraktnímu...

Dítě:

Je pro nás partnerem, má možnost ověřit si své schopnosti, znalosti a dovednosti v praxi, může vyjádřit svůj názor a diskutovat o něm, má dostatek individuálních činností, má možnost se aktivně do činností zapojovat, má možnost pracovat individuálně i ve skupinách, má dostatek prostoru pro spontánní činnost.

Dítě se učí systému a pořádku.

V Montessori systému děti s pomůckami pracují, proto tento výraz běžně používáme (ke svému zdravému vývoji potřebuje nejen hru, ale i práci).

Dítě snáze porozumí věcem, se kterými může vlastnoručně manipulovat.

Využíváme metod monologu, dialogu, demonstrace a diskuse.

3.3.2 Při práci s pomůckami systému M. Montessori

Učitelka pomůcku nabízí:

- dítě se rozhodne s čím, kde, jak dlouho a s kým chce pracovat,
- dítě pracuje v ohraničeném prostoru (kobereček, tác, podložka,...),
- věci jsou nazývány pravými jmény, dodržování směru z levé strany ke straně pravé (příprava na psaní),
- dodržování směru shora dolů (příprava na psaní),
- od jednoduchého ke složitějšímu,

- od konkrétního k abstraktnímu.

Dodržování stále stejného postupu při předvádění učitelkou dítěti:

- Utvoření systému (např. rozčlenění předmětů dle barev, velikosti, tvarů apod.);
- vést dítě k tomu, aby pomůcku dokázalo uložit v pořádku;
- ukázky (předvedení práce s pomůckou) probíhají bez slovního komentáře, aby se dítě soustředilo na samotný průběh činnosti;
- slovně upozorňujeme pouze na důležité vlastnosti předmětů, aby si je dítě uvědomilo;
- dle vlastního rozhodnutí může dítě o pomoc požádat učitelku, kamaráda.

4. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

4.1. Roční témata - ROČNÍ PLÁN

Dílčí vzdělávací cíl:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé a jemné motoriky.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojování si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj fyzické i psychické zdatnosti.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování).
- Rozvoj komunikativních dovedností a kultivovaného projevu.
- Rozvoj tvořivosti (tvořivé myšlení, řešení problémů, tvořivé sebevyjádření).
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...).
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, mateřské škole, v dětské herní skupině).
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Rozvoj kooperativních dovedností.

- Vyjádření povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, spolupodílet se a přijímat základní hodnoty.
- Rozvíjet a podporovat vyjadřování fantazie, představivosti a citu ve slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických i pohybových činnostech.
- Vytváření vztahů k místu, ve kterém dítě žije.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškodit a ničit.
- Osvojení si dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností.
- Rozvoj schopnosti přizpůsobit se přirozenému vývoji a běžným změnám.

Integrovaný blok: „Vítáme tě podzime“ (září, říjen, listopad)

Téma: MOJE ŠKOLKA, MOJI KAMARÁDI, PODZIMNÍ ZAHŘÁDKA – OVOCE A ZELENINA, HOUBY, LES, PODZIMNÍ LADĚNÍ, POLE, MOJE TĚLO – ČLOVĚK A ZDRAVÍ, PREVENCE, ZUBY, STRAVA, PODZIMNÍ TÉMATICKÁ ELIPSA, MARTIN NA BÍLÉM KONI

Charakteristika integrovaného bloku:

- seznámení s prostředím mateřské školy
- seznámení s novým kolektivem třídy
- vytvoření pravidel třídy
- socializace dětí
- seznámení s Montessori aktivitami.

Vzdělávací nabídka:

1. Dítě a jeho tělo:

Obě věkové kategorie:

- seznamovat s místem na hygienu, stolování a místem pro samostatné pití během celého dne;
- seznamování s pravidly školy, nově vytvořenými vlastními pravidly;
- rozvoj jemné motoriky – mačkání papíru – koulení po rovině, zvýšené ploše, mezi překážkami...
- napodobovat jednoduchý pohyb – sázíme, okopáváme, plejeme, sbíráme brambory, jablka;
- zdokonalovat práci jemných prstových svalů, koordinaci oka a ruky – mačkání, trhání, stříhání a lepení papíru;

tematické pohybové hry např.:

- rozvoj fyzických i psychických zdatností – pohybové činnosti (míčové hry, překonávání překážek, lezení, plazením, prolézáním, protahovací cviky
- modelování ovoce a zeleniny
- ochutnávání ovoce, zeleniny
- seznamování se smysly člověka.

Předškolní věk:

Uvědomit si příjemné a nepříjemné prožitky (lásku, soucítění, odmítnutí, nepodvádění, smíření se s prohrou a neúspěchem, hrát podle pravidel, ohleduplnost).

- samoobslužnost při oblékání, jídle a dodržování hygienických zásad;
- sbírání jablek, krájení a sušení křížal;

- dokreslování, uvolňovací cviky.

Mladší děti:

- osvojování dovedností při oblékání, jídle a dodržování hygienických zásad.

Okruhy činností:

- Samoobslužnost.
- Tělovýchovné chvílky.
- Výlety do přírody (lesní den)
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Zachovávat správné držení těla.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Koordinovat rovnováhu a další polohy a pohyby těla.
- Napodobit jednoduchý pohyb.
- Ovládat dýchání.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Koordinace ruky a oka.
- Sebeobsluha.
- Pojmenovat části těla.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví.

2. Dítě a jeho psychika:

Obě věkové kategorie:

- každodenní seznamování s didaktickými Montessori pomůckami a správným

způsobem jejich používání;

- rozvíjení manuální zručnosti při práci se suchými a vodními aktivitami z praktického života;
- sbírání barevných listů, zachovávat jejich tvar lisováním, obkreslování, tiskání;
- vnímání okolní přírody (podzimní příroda, typické podzimní přírodniny).

Jazyk a řeč:

- básničky a písničky s podzimní tematikou, říkanky s pohybem;
- pojmenovávat jednotlivé odstíny barev, rozlišení tvaru listů;
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv;
- vnímat a pojmenovat to, co vidíme kolem sebe
- práce s knihou, časopisem, encyklopedií, nebo obrazovým materiálem (katalogem rostlin);
- vycházka – pozorování změn okolní přírody (růst hub, ptactvo, hmyz...).

Předškolní věk:

- zjišťování a rozvíjení komunikačních schopností při sdělování zážitků ostatním (prázdninové zážitky, co se mi líbí ve školce, vyprávění o sobě);
- slovní hádanky, hry se slovy, sluchové a rytmické, řečové a artikulační, vyhledávání písmenek – první, poslední, všechna, vymyšlení dalších slov, rytmizace, vytleskávání, vydupávání...
- vyprávění podle obrázků, popisování, vyprávění vlastních zážitků a zkušeností – rozvoj řečové zásoby, spojovat slova ve věty, používat podstatná, přídavná jména, slovesa a seznamovat se s novými, chápat jejich význam;
- hledání rozdílů, protiklad.

Mladší děti:

- zjišťování a rozvíjení komunikačních schopností při sdělování zážitků ostatním;
- seznamování s prostředím mateřské školy (já a moje místo, kdo je paní učitelka...);
- vyhledávání písmenek – první, poslední, všechna, vymýšlení dalších slov, rytmyzace, vytleskávání, vydupávání...
- hledání rozdílů, popisování obrázků;
- skládání obrázků, puzzlů, pexesa – rozvíjení tvořivého myšlení, řešení problémů, zvědavosti a radosti.

Okruhy činností:

- Recitace, básně a dramatický přednes, zpěv.
- Poslech pohádek s podzimní tematikou.
- Vyprávění, prohlížení, čtení knih a časopisů.
- Společné prohlížení knih.
- Vyprávění pohádek a příběhů.
- Sledování divadelních pohádek a příběhů.
- Pozorování změn okolní přírody.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat a intonovat v řeči.
- Pojmenovávat věci kolem sebe.
- Vést rozhovor a naslouchat druhým.

- Správně formulovat otázky.
- Naučit se z paměti krátké texty.
- Vyprávět příběh podle obrázků.
- Popisovat a vyprávět vlastní zážitky a zkušenosti.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky ve slovech.
- Hledat rozdíly a protiklady.
- Rozvíjet tvořivost a tvořivé myšlení.
- Řešení problémů
- Poznávat sebe sama, rozvoj pozitivních citů a získání sebedůvěry.
- Získat schopnosti záměrně řídit svoje chování.
-

3. Dítě a ten druhý:

Obě věkové kategorie:

- seznámení s novým prostředím a kolektivem třídy
- vytváření třídních pravidel, ožívování pravidel stávajících
- pomoc zkušenějších dětí dětem novým při adaptaci- oboustranný přínos
- společné prohlížení, čtení časopisů a knih
- pomoc při hře – ohleduplnost, ochota...

Okruhy činností:

- 1) Seznamování s novým kolektivem třídy.
- 2) Seznamování a opakování pravidel třídy.
- 3) Vytváření prosociálních postojů.
- 4) Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.
- Porozumět běžným projevům emocí.
- Komunikovat s druhými dětmi.
- Uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého.
- Osvojit si respektování potřeby druhých.

4. Dítě a společnost:

Obě věkové kategorie:

- básničky, písničky s podzimní tematikou, vyjádření fantazie a představivosti, malování prstem, temperovými, vodovými barvami – podzimní tematika;
- pozorování práce dospělých, rozhovor o práci rodičů, prarodičů...
- podpora ve vyjadřování, fantazie, představivosti ve výtvarných a hudebních a pohybových činnostech;
- navlékání jeřabin a šípků.

Okruhy činností:

- Poznávání pravidel společenského soužití.
- Rozvoj schopností žít ve společenství ostatních lidí.
- Rozvoj společenských postojů, návyků a dovedností dítěte.
- Vytvoření podvědomí o mezilidských morálních hodnotách.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování.
- Pochopit roli ve společenství.
- Začlenit se do třídy.
- Znalost o světě, zdraví, bezpečí.
- Znalost o životním prostředí ve třídě- třídění odpadů.

5. Dítě a svět:

Obě věkové kategorie:

- pozorování přírody a okolí, hovořit o změnách, které se v přírodě dějí v ročních obdobích, při živelných katastrofách (povodně, silný vítr) vyprávět vlastní zážitky, upozornit na hrozící nebezpečí (bouře, povodně);
- každodenní zjišťování počasí, práce s kalendářem a ukazatelem počasí;
- pozorování prací na poli
- návštěva místního statku-stáje, kravín...

V průběhu měsíce listopadu:

- seznámení s legendou „O svatém Martinovi“;
- výtvarné ztvárnění podzimu různými výtvarnými technikami;
- spolupráce dětí na výzdobě školy
- výroba dárků pro rodiče
- příprava programu a příprava výrobků na vánoční trh nebo vystoupení.

Okruhy činností:

- 1) Výlet do přírody -pozorování lidské činnosti, která má vliv na krajinu.
- 2) Vyhledávat a poznávat kulturní krásy v okolí mateřské školy.
- 3) Schopnost učit se zacházet s výtvarným materiálem.
- 4) Pozorování přírody, vycházka po okolí.
- 5) Seznámit dítě s prostředím, ve kterém žije.

Očekávané výstupy:

- Orientovat se bezpečně ve známém prostředí- domov, školka.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě, praktické situace, které se doma i ve školce opakují.
- Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí.

Integrovaný blok: „Za dveřmi je Mikuláš – od čerta až pod stromeček“ (prosinec)

Téma: MIKULÁŠ, VÁNOCE ZA DVEŘMI, ZIMNÍ OBLEČENÍ

Charakteristika integrovaného bloku:

- využití atmosféry nadcházejících vánočních svátků;
- stmelování kolektivu třídy;
- rozvoj v oblasti řečové a psychosociální;
- rozvoj v oblasti emocionální;
- zachování lidových tradic;
- seznámení a opakování pravidel používání Montessori pomůcek.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Ovládání pohybového aparátu.
- Vytváření zdravých životních postojů jako základů zdravého životního stylu.
- Posilování přirozených poznávacích citů.
- Rozvíjení tvořivosti.
- Rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky.
- Rozvíjet schopnost sebeovládání.
- Rozvoj mravního a estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních.
- Vytváření prosociálních postojů.
- Osvojování jednoduchých poznatků o světě a životě.

- Vytvářet základy aktivního postoje k životu.
- Učit se aktivně přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny.
- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem.

Vzdělávací nabídka:

1. Dítě a jeho tělo:

Obě věkové kategorie:

- rozvíjet pohybové dovednosti;
- pohybové hry;
- zdobení stromečku;
- výzdoba třídy;
- výroba vánočních dekorací různými výtvarnými technikami;
- samoobslužnost při oblékání a svlékání zimního oblečení, správné a přiměřené oblékání (sušení mokrého oblečení po příchodu z venku);

Okruhy činností:

- Samoobslužnost – upevňování.
- Tělovýchovné chvíle
- Toulky zimní krajinou (lesní den).
- Využití sněhové nadílky.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Cvičení hrubé motoriky.
- Zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci.
- Koordinovat rytmus chůze.
- Vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů.
- Koordinace ruky a oka.
- Sebeobsluha.
- Pojmenovat části těla.
- Mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví.

2. Dítě a jeho psychika.

Obě věkové kategorie:

- Prohlížení knížky Vánoce a práce s touto knihou
- výtvarné zpracování Mikuláše a čerta, výroba čertíků z papíru – využití technik stříhání, lepení;
- osvojování písniček a básniček o Mikulášovi;
- seznámení s adventem a jeho zvyky
- spolupráce při výzdobě třídy;
- zpívání a poslech koled, doprovod na hudební nástroj;
- nacvičování na vánoční akce (např. vánoční trh, zpívání pod vánočním stromečkem, vánoční besídka)
- zařazovat četbu pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte, práce s textem i obrázky, lidová rčení o čertech.

Okruhy činností:

- Recitace, básně a dramatický přednes se zimní tematikou, zpěv vánočních

koled.

- Poslech koled, vánočních písní.
- Vyprávění, prohlížení, čtení knih a časopisů na téma zima.
- Společné prohlížení knih, encyklopedií.
- Vyprávění vánočních příběhů.
- Pozorování změn okolní přírody v zimě.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat a intonovat v řeči.
- Pojmenovávat věci kolem sebe.
- Vést rozhovor a naslouchat druhým.
- Cvičení trpělivosti.
- Naučit se z paměti krátké texty.
- Vyprávět příběh podle obrázků.
- Popisovat a vyprávět vlastní zážitky a zkušenosti o vánočních svátcích.
- Rozvíjet tvořivost a tvořivé myšlení.
- Řešení problémů.
- Poznávat sebe sama, rozvoj pozitivních citů a získání sebedůvěry.
- Získat schopnosti záměrně řídit svoje chování.

3. Dítě a ten druhý

Obě věkové kategorie

- upevňování třídních pravidel v kolektivu dětí;
- podporovat kolektivní činnost při hrách ve třídě i venku (v případě sněhové nadílky);
- zařazovat skupinové aktivity. Rozvoj tolerance, respektu a přizpůsobivosti;

Okruhy činností:

- Upevňování kolektivu třídy.
- Upevňování a opakování pravidel třídy.
- Vytváření prosociálních postojů.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.

- Etické hry - „Co se mi líbí“, etické písničky
- Komunikovat s druhými dětmi.
- Uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého.
- Osvojit si respektování potřeby druhých.

4. Dítě a společnost

Obě věkové kategorie:

- rozvoj všeobecných poznatků,
- rozvíjení dosavadních znalostí,
- nácvik písničky a zapojování dětí do hry na rytmické nástroje,
- návštěva vánočního divadelního představení a výstavy vánočního betlému.

Okruhy činností:

- Poznávání pravidel společenského soužití.
- Činnosti podněcující nápaditost a tvořivost dítěte.
- Hry zaměřené na poznávání a rozlišování společenských rolí - rodina.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat návyky v základních formách společenského chování.
- Pochopit roli rodiny.
- Upevnit vztahy dětí ve třídě.
- Rozvoj estetického cítění.

5. Dítě a svět:

- snažit se dětem do činnosti zařazovat hezké a příjemné zážitky
- vyhledávat a poznávat kulturní krásy.
- učit se zacházet s výtvarným materiálem, seznamovat děti s jeho vlastnostmi

a možnostmi

- pozorování přírody, vycházka po okolí, nadílka zvířátkům, pozorování krmítek.

Okruhy činností:

- Pozorování změn v přírodě.
- Vyhledávat a poznávat kulturní krásy v okolí mateřské školy.
- Schopnost vnímat estetické prostředí a atmosféru vánoc.

Očekávané výstupy:

- Seznámit se s vánočními tradicemi v jiných zemích.
- Seznámit se s lidovými tradicemi a obyčeji.
- Umět ozdobit vánoční stromeček.

Integrovaný blok: „Bílá zima je báječná“ (leden, únor)

Téma: ZIMNÍ RADOVÁNKY, ZIMA PRO ZVÍŘÁTKA, POČASÍ - MRÁZ A CHUMELNÍ, ZIMNÍ SPORTY A OTUŽOVÁNÍ, ZIMNÍ TÉMATICKÁ ELIPSA, JÁ AMOJE RODINA, MŮJ DEN- ČASOVÉ VZTAHY, MASOPUST

Charakteristika integrovaného bloku:

- zapojení dětí do enviromentální výchovy;
- rozvoj hrubé i jemné motoriky;
- seznámení s novými Montessori aktivitami;

- příprava předškolních dětí k zápisu do základní školy.

1. Dítě a jeho tělo:

Obě věkové kategorie:

- využití sněhové nadílky k zimnímu sportování (klouzání, bobování, házení koulemi);
- experimentování se sněhem (poznávání vlastností sněhu a ledu);
- klouzání na ledu;
- chůze po ztíženém terénu – sníh, led;
- mačkání papíru – sněhulák;
- stříhání proužků papíru, lepení vločky;
- hry rozvíjející jemnou motoriku pomocí pomůcek Montessori;
- hry s novými aktivitami – seznámení s pravidly používání;
- přirozená cvičení a pohybové hry motivované napodobením zvířat a ptáků.

Okruhy činností:

- Samoobslužnost – týkající se zimního oblečení.
- Tělovýchovné chvíle.
- Výlety do přírody zimní (lesní den).
- Montessori aktivity.
- Grafomotorická cvičení.
- Zimní sporty.

Očekávané výstupy:

- Cvičení jemné motoriky.
- Zvládnout správné úchop tužky.
- Zlepšování fyzické kondice, otužování.
- Koordinace ruky a oka.
- Sebeobsluha.
- Rozlišení jednotlivých druhů zimního oblečení.
- Umět pojmenovat zimní sporty.

2. Dítě a jeho psychika:

Obě věkové kategorie:

- pozorování zvířátek venku na zahradě
- modelování a výtvarné zpracování zimy různými technikami
- samostatné vypravování na téma zima podle předložených zimních obrázků
- pozorování okolí, stromy, sníh, led
- sledování změn v souvislosti s ročním obdobím – příroda odpočívá, připravuje se na jarní probuzení
- kalendář ročních období přiměřeně věku dětí, sledování počasí, měsíc, dna v týdnu
- grafomotorické cviky se zimní tematikou např. padání vloček, bruslení na ledě.

Předškolní věk:

- příprava předčtenářských dovedností, matematických představ a grafomotoriky.

Okruhy činností:

- Recitace, zpěv a rytmicizace říkadel.
- Poslech pohádek.
- Vyprávění, prohlížení, čtení knih a časopisů.
- Dramatizace pohádek.
- Pozorování změn okolní přírody.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Správně vyslovovat a intonovat v řeči.
- Pojmenovávat věci kolem sebe.
- Naučit se z paměti krátké texty.
- Skládat příběhy dle posloupnosti.
- Popisovat obrázky.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky ve slovech.
- Hledat rozdíly a protiklady.
- Rozvíjet tvořivost a tvořivé myšlení.
- Poznávat sebe sama, rozvoj pozitivních citů a upevňování sebedůvěry.

3. Dítě a ten druhý:

Obě věkové kategorie:

- hry podporující upevnění kolektivu;
- rozvoj verbálních i neverbálních aktivit dětí při dramatizaci pohádek;
- ohleduplnost k ostatním, základní hygienické návyky a používání kapesníku, zásady při kýchání, čím potěšíme nemocného? (péče, ohleduplnost).

Okruhy činností:

- Upevňování zásad hygienických návyků.
- Upevňování a opakování pravidel třídy.
- Zdraví a zdravý životní styl.
- Montessori aktivity.
- Seznámení s lidovou tradicí masopust.

Očekávané výstupy:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.
- Dramatizace pohádek.
- Komunikovat s druhými dětmi.
- Uplatňovat své individuální potřeby s ohledem na druhého.
- Osvojit si respektování potřeby druhých.
- Seznámení se zdravou výživou.
- Montessori.

4. Dítě a společnost:

Obě věkové kategorie:

- rozvíjení fantazie dětí – pozorování padajících sněhových vloček, ledových květů na oknech, rampouchů (vyjádření kresbou);
- výtvarně vyjádřit zimní ráz krajiny;
- zpěv písní se zimní tematikou, básně, říkanky s pohybem, pohybové vyjádření zima;
- hra na dřevěné, rytmické nástroje i netradiční (oříšky, mikroténové sáčky, plastové láhve, krabičky od čaje).

Okruhy činností:

- Činnosti podněcující nápaditost a tvořivost dítěte.
- Hudba.
- Město a jeho život.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat znalosti a orientace života ve městě, vesnici.
- Pochopit rozdíl mezi životem ve městě a na vesnici.
- Výtvarné činnosti.
- Rozvoj estetického cítění.

5. Dítě a svět:

Obě věkové kategorie:

- průběžné vycházky do přírody v okolí školy;
- obstarávání potravy pro ptáčky do krmítka a jejich pozorování;
- povídání o tom, co dáváme zvířátkům v zimě na přilepšenou;
- trvalé udržování čistoty v MŠ, doma i jinde (celoroční třídění odpadu);
- vyprávění o tom, proč je důležité třídit odpad, co všechno můžeme udělat pro zdravou přírodu;
- vypravování o tom, proč je v našich zeměpisných podmínkách teď zima – střídání ročních období.

Okruhy činností:

- Výlet do okolního lesa za zvířátky ke krmelci.
- Sledování přírodopisného dokument.
- Pozorování přírody, vycházka po okolí.

Integrovaný blok: „Zavoláme na sluníčko“ (březen, duben)

Téma: RADUJME SE, JE TU JARO, VELIKONOCE, JARNÍ OBLEČENÍ - VÁZÁNÍ TKANIČEK, MOJE RODINA- NAROZENÍ NOVÉHO ŽIVOTA, ČARODĚJNICE

Charakteristika integrovaného bloku:

- udržování lidových tradic;
- zapojení dětí do environmentální výchovy;
- rozvoj komunikativních dovedností;
- posilování prosociálního chování;

- sladění pohybových schopností s rytmem hudby;
- využívání Montessori aktivit k edukaci.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky.
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí.
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností.
- Osvojování si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o přírodu.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování...)
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Vytvářet a rozvíjet pravidla chování ve vztahu k druhému.
- Rozvoj kooperativních dovedností.
- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických).
- Podporovat rozvíjení fantazie a představivosti a jejich vyjádření.
- Pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit

a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit.

- Rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách.
- Rozvíjet pocit sounáležitosti s živou i neživou přírodou.

Vzdělávací nabídka:

1. Dítě a jeho tělo:

Předškolní věk:

- procvičovat pohotovost, postřeh, běh s vyhýbáním volně v prostoru, procvičovat obratnost při předávání činností
- rozvoj celkové fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody.

Mladší děti:

- přirozené pohybové činnosti – chůze, běh, lezení, skoky, poskoky, změny poloh a pohybů (drobný hmyz v trávě)
- hudební a pohybové hry a činnosti, tanečky, hádanky – napodobit vědomě jednoduché pohyby, koordinovat pohyb a rytmus s hudbou.

Obě věkové kategorie:

- rozvíjení poznatků o těle (nahore a dole a dopředu a dozadu);
- rozvíjení dovedností, práce s drobným materiálem – navlékání korálků;
- používání různě velkých stavebnicových prvků;
- vytrhávání, nalepování jarních motivů;
- koordinace oka a ruky, zvládnutí jemné motoriky při různých výtvarných technikách (modelování, malování vodovkami, temperami a prstovými

barvami);

- rozvíjení poznatků o těle (pravá a levá strana – cvičení);
- zhotovení masek na maškarní karneval- vystřihování, trhání, malování;
- tanec na maškarním plese, diskotéka, hry, soutěže.

Okruhy činností:

- Samoobslužnost – obsluhování u svačiny, úklid svého místa, zasunutí židle.
- Tělovýchovné chvílky.
- Výlety do probouzející se přírody (lesní den).
- Montessori aktivity.
- Logopedická cvičení.
- Matematické představy.
- Lidové tradice- maškarní rej.
- Tělo a jeho části.

Očekávané výstupy:

- Koordinovat pohyb těla a sladit rytmus s hudbou.
- Sladit pohyb se zpěvem jarních písní.
- Pojmenovat části těla včetně pohlaví.
- Koordinace jemné motoriky- kresba, malba.
- Sebeobsluha.

2. Dítě a jeho psychika:

Obě věkové Kategorie:

- Hádanky v písničkách – o broučcích, motýlcích, hra na rytmické nástroje, zpěv ve skupinkách i jednotlivcích, doplněný pohybem.
- Prohlížení a čtení knížek a časopisů – vyprávění zážitků se setkání s drobným hmyzem, vyhledávání obrázků a pojmenovávání drobných živočichů.
- Naučit se z paměti krátký i delší text – říkadla, rýmováčky, písničky, pohádky, zahrát jednoduchou dramatickou úlohu
- Poslech příběhů, pohádek
- Prohlubovat používání sloves – jak jsou broučci pracovití, proč jsou tak pilní, jaký z nich mají lidé užitek? (med, prokypření půdy...).
- Pojmenovat prostorové pojmy – vpravo, nahoře, uprostřed, nad, vedle, u, mezi...
- Časové pojmy: dnes, ráno, večer, jaro, léto... a spojit je s životem drobného hmyzu a umět porovnat s životem lidí.
- Práce s katalogy, knihami, časopisy.

Předškolní věk:

- seznamovat děti s lidovými pranostikami, říkadly, hádankami a tradicemi (Velikonoce)
- procvičovat obratnost jazyka, rozvíjet správnou výslovnost
- procvičovat prostorové vztahy, množství, počet, číselná řada 1-5-10-20, přidávání, odebrání, více, méně, porovnávání velikostí
- pozorování, určování a pojmenování vlastností (barva, velikost, tvar, chuť).

Mladší děti:

- na základě manipulace s předměty se učit chápat základní číselné a matematické pojmy (více a méně)
- vypravování o jaru podle obrázku
- zvyky a tradice – „Co jsou Velikonoce?“

Okruhy činností:

- Recitace básní s jarní tematikou.
- Poslech velikonočního příběhu.
- Vyprávění, prohlížení, čtení knih a časopisů.
- Pozorování změn okolní jarní přírody.
- Montessori aktivity.
- Matematické představy.
- Tradice a obyčeje - Velikonoce.
- Výtvarné techniky.
- Materiály (přírodní a jiné).

Očekávané výstupy:

- Chápat význam lidových tradic.
- Pojmenovávat různé druhy materiálu.
- Naučit se z paměti lidové písně a básně s jarní tematikou.
- Čtvero ročních období.
- Umět přiřadit obrázky k ročnímu období.
- Sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky ve slovech.

- Rozvíjet tvořivost a tvořivé myšlení.

3. Dítě a ten druhý:

obě věkové kategorie:

- podporovat snahy pomoci dětem i dospělým (kooperativní činnosti ve dvojicích;
- stavíme z kostek, různých stavebnic...;
- porozumět pravidlům vzájemného soužití a chování, dodržovat je;
- umět vyřešit vzájemný spor domluvou;
- bez zábran komunikovat, navazovat vztahy, udržovat přátelství, ale také odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná;
- zkusit vnímat přání druhého, vzcházet si vstříc a pomáhat si.

Okruhy činností:

- Upevňování zásad hygienických návyků.
- Upevňování a opakování pravidel třídy.
- Kamarádství, přátelství.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.

- Umět vyslovit své přání.
- Vnímat co si druhý přeje.
- Umět zvládat pravidla při řešení sporu.
- Umět pochopit, kdo je přítel a kamarád.

4. Dítě a společnost:

obě věkové kategorie:

- úklid školní zahrady po zimním období;
- hrabání zahrady, třídění a úklid hraček na zahradě;
- jarní výzdoba MŠ – prostory a okna MŠ;
- seznámení s bezpečným chováním při účasti v silničním provozu;
- zachycení skutečnosti ze svého okolí – vyjádřit výtvarně, hudebně a pohybově.

Okruhy činností:

- Práce na zahradě.
- Výtvarné činnosti s jarní tematikou.
- Montessori aktivity.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat znalosti při práci na zahrádce.
- Pochopit rozdíl mezi životem ve městě a na vesnici.

- Výtvarné činnosti.
- Rozvoj estetického cítění.

5. Dítě a svět:

obě věkové kategorie:

- přirozené pozorování probouzející se jarní přírody a změn v ní (použití lupy)
- sázení cibulovin, péče o ně a pozorování růstu rostlin
- rychlení větvíček ve váze a pozorování změn
- sběr jarních květů a bylin, jejich lisování
- učit se je poznávat i za pomoci atlasu rostlin
- tvorba velikonočních kraslic a jejich zdobení
- návštěva místního statku – narození mláďat

Okruhy činností:

- Výlet na místní statek.
- Mláďata.
- Pozorování rostlin a jejich růstu.
- Upevňovat estetické cítění.

Očekávané výstupy:

- Umět zařazovat domácí zvířata a jejich mláďata.
- Poznávat rostliny pomocí atlasu.

- Seznámit se s životem na statku.

Integrovaný blok: VŠECHNO KOLEM KVETE (květen, červen)

Téma: MAMINKY MAJÍ SVÁTEK, CO SE DĚJE V TRÁVĚ- HMYZ, MLÁĎATA, U RYBNÍKA, NA POTOCE, ROSTLINY, PRÁCE NA ZAHRÁDCE, JARNÍ TÉMATICKÁ ELIPSA

Charakteristika integrovaného bloku:

- využití nabytých vědomostí a dovedností během celého roku;
- posílení řečových a pohybových dovedností (využito v závěrečném vystoupení mateřské školy);
- ztvárnění okolního světa a přírody pomocí různých výtvarných technik;
- používání Montessori aktivit;
- rozvoj estetického citění.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky (koordinace pohybu, dýchání, koordinace oka a ruky).
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vyjádření dojmů, zážitků...).
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kulturního projevu.
- Osvojování si některých poznatků, které předcházejí čtení a psaní, zájem o

psanou podobu jazyka.

- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost).
- Rozvíjet schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je, plně prožívat a umět je projevovat
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, kolektivu v mateřské škole...).
- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, vnímat a přijímat základní hodnoty (v rodině, kolektivu).
- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických).
- Vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění.
- Rozvíjet a podporovat dětskou fantazii.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Vytváření povědomí.

1. Dítě a jeho tělo:

Předškolní věk:

- Pohybové dovednosti spojené s hudbou, tancem a zpěvem, dbát na radostný projev: Tanečky pro maminky k svátku.

- Uvolňovací cviky
- Vystřihovat předkreslený obrázek dle předlohy
- Modelovat, tvarovat, vytrhávat, vystřihávat, lepit, dokreslovat.

Mladší děti:

- říkanky s pohybem, dramatizace lidových písniček
- jednoduché cviky s jógy
- písnička na jednotlivé části těla
- pohybové dovednosti spojené s hudbou, chůze v zástupu
- trojice, dvojice mezi předměty
- procvičení zrakového vnímání, rozlišovací schopnosti,
- modelování, tvarování, vystřihování

Okruhy činnosti:

- Tělovýchovné chvílky.
- Cvičení s říkadly a písněmi
- Pohybové hry.
- Relaxační cvičení.

Očekávané výstupy:

- Rozvoj melodického a rytmického cítění.
- Ovládat dechové svalstvo.

- Zachovávat správné držení těla.
- Umět prostorově vyjádřit zvířata.

2. Dítě a jeho psychika:

Předškolní věk:

- Rozvíjet sluchové vnímání: První písmenko, poslední, slabiky, rozbitá vysílačka (vyslovovat slabiky jednotlivě, skládat slova),
- Grafické napodobování písmen, číslic: Opisujeme slova – MÁMA, své jméno, krátké přáníčko.
- Vnímat počet, tvar, velikost, barvu zrakem, manipulovat s předměty, přidávat, odebírat, tvořit číselnou řadu, střídat barvy, velikosti, prostorové vnímání: Navlékání korálků, mozaikové hry, drobné stavebnice, kytičky
- Posilovat citový vztah: Hovořit o rodině, jak jí pomáháme, kdy si spolu hrajeme
- Vyprávění zážitků, vymýšlení příběhů podle obrázků, vlastních zážitků, fantazie, rozvíjet slovní zásobu, komentovat zážitky, co dítě vidělo, slyšelo: Společné zážitky s rodiči – výlety, procházky, sportování, návštěva divadla, babičky...
- Rozvíjet výslovnost a výraznost přednesu: Vytváření rýmů, přednes básniček, reprodukce pohádek.

Mladší děti:

- vypravování vlastních zážitků, jejich komentování a rozvíjení slovní zásoby;
- společné zážitky v rodině – vyprávění o nich;
- rozvíjení výslovnosti a zdokonalování řeči (básničky, písničky, pohádky);
- rozvíjet sluchové vnímání -první písmenko – využití obrázkových kartiček;

- poznávání barev a jejich odstínů – barvy jara a léta;
- vnímat počet – procvičovat základní číselnou řadu;
- posilovat citový vztah k členům rodiny a hovořit o ní.

Okruhy činnosti:

- Povídání o významu rodiny a maminky.
- Tematické hry na rodinu.
- Barvy.
- Matematické představy.

Očekávané výstupy:

- Rozvoj poznatků o významu rodiny a matky.
- Upevňování prosociálních vztahů, vztahy k členům rodiny.
- Pomoc v domácnosti.
- Zachytit podstatné části i detaily lidské postavy.
- Upevňování znalostí číselné řady 1-10.

3. Dítě a ten druhý:

Předškolní věk:

- Mám rád svoji rodinu – vyprávění o tom, jaké je to u nás doma, proč posloucháme, jak pomáháme, co spolu prožíváme (rodiče, sourozenci,

prarodiče).

- Četba a poslech příběhů s dětským hrdinou, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarády,
- Vypravování o svátku matek (příprava vystoupení pro maminky).

Mladší děti:

- vypravování o sourozencích, kamarádech – proč je mám rád (jak si pomáháme);
- četba a poslech příběhu.

Okruhy činností:

- Upevňování zásad hygienických návyků.
- Upevňování a opakování pravidel třídy.
- Montessori aktivity.
- Jarní říkanky s pohybem.

Očekávané výstupy:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití.
- Posilovat paměť a schopnost reprodukovat naučená říkadla.
- Umět zvládat pravidla při řešení sporu.

4. Dítě a společnost:

Předškolní věk

- Připravovat s láskou dárky pro maminky – navlékání korálek, malování, stříhání, lepení, rozvíjet fantazii a tvořivost.
- Výroba barevných koláží – obrázků pro maminky, zaplnit plochu, vhodně kombinovat barvy, použít papír, látku, přírodní materiál, korálky, kamínky...
- Písničky pro maminky – kultivovaně zpívat, artikulovat, rytmitizovat.
- Upevňovat citový vztah k rodičům, sourozencům, prarodičům, kamarádům.

Mladší děti:

- příprava dáreků pro maminky – stříhání, lepení, malování;
- snaha zachytit svojí rodinu nebo její členy některou z výtvarných technik;
- práce s modelovací hmotou - rozvíjení fantazie;
- ztvárnění a výtvarné zpracování lučních květin
- písničky pro maminky.

Okruhy činností:

- Práce na zahradě.
- Výtvarné činnosti s jarní tematikou.
- Rukodělné činnosti-trhání a mačkání papíru.
- Montessori aktivity.
- Dramatizace písně.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat znalosti při práci na zahrádce.
- Posilovat motoriku rukou.
- Sladit pohyb s dramatickým vyjádřením.

5. Dítě a svět:

Obě věkové kategorie:

- Pozorování květin, keřů, rozkvetlých stromů při pobytu venku, vnímat krásu
- Setí semínek, sázení cibulek, zalévání, pletí plevelu, máme svůj záhonek
- Změny v přírodě, poslech CD hlasů ptáků, domácích zvířat a volně žijících zvířat.
- Vypěstovat kytičku – ze semínka, cibulky, sazeničky.
- Umíme poprosit – jaké kouzlo má toto slovíčko.
- Poděkovat – úsměv nám sluší, máme hezký vztah k lidem, zvířátkům, rostlinkám.
- Připravíme si s dětmi výzdobu třídy na návštěvu maminek.
- Příprava na prázdniny, rozhovory na elipse, co budeme dělat o prázdninách.
- Učíme se poznávat zvířecí rodiny (pexetria a obrazový materiál).
- Účast na školním výletě,
- Bezpečné prázdniny.
- Loučení se školním rokem.
- Poučení o bezpečnosti při pobytu o prázdninách

- Správné návyky při pobytu venku – ochrana zdraví.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V PODOBĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

- **kompetence k učení**- dítě pozoruje, zkoumá a objevuje prostředí, klade otázky a hledá na ně odpovědi, zkušenosti uplatňuje v praktickém životě, učí se vědomě a soustředí se na činnost
- **kompetence k řešení problémů**- dítě řeší problémy, na které stačí, zkouší, experimentuje, využívá své zkušenosti a fantazii. Na základě chyby se učí
- **kompetence komunikativní**- dítě ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, otázky a odpovědi, na elipse sděluje své prožitky, pocity a nálady, dovede využít komunikativní prostředky (knížky, encyklopedie)
- **kompetence činnosti a občanské**- rozhoduje se svobodně, ale ví, že za své chování zodpovídá, zajímá se o druhé i o to co se kolem děje, snaží se chovat podle základních lidských norem, dbá na osobní zdraví a bezpečnost dětí
- **kompetence sociální a personální**- umí se rozhodnout o svých činnostech, vytvořit si svůj názor a vyjádřit se, při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně, nepříjemnou komunikaci umí odmítnout, chápe, že nespravedlnost, ubližování a agresivita není vhodná jako řešení vzniklých konfliktů.

Integrovaný blok: TĚŠÍME SE NA PRÁZDNINY (červen)

Téma: POZNÁVÁME SVĚT - CESTOVÁNÍ, DOPRAVA, ČESKÁ REPUBLIKA, TÝDEN HER, BEZPEČNOST O PRÁZDNINÁCH, ZAHRADNÍ SLAVNOST

Charakteristika integrovaného bloku:

- využití nabytých vědomostí a dovedností během celého roku;

- posílení řečových a pohybových dovedností (využito v závěrečném vystoupení mateřské školy);
- ztvárnění okolního světa a přírody pomocí různých výtvarných technik;
- používání Montessori aktivit;
- rozvoj estetického citění.

Dílčí vzdělávací cíle:

- Rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti jemné i hrubé motoriky (koordinace pohybu, dýchání, koordinace oka a ruky).
- Rozvoj a užívání všech smyslů.
- Osvojení si věku přiměřených praktických dovedností.
- Rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností (vnímání, naslouchání, porozumění, výslovnost, vyjádření dojmů, zážitků...).
- Rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kulturního projevu.
- Osvojování si některých poznatků, které předcházejí čtení a psaní, zájem o psanou podobu jazyka.
- Posilování přirozených poznávacích citů (zvědavost, zájem, radost).
- Rozvíjet schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je, plně prožívat a umět je projevovat
- Rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit.
- Rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání.
- Posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině,

kolektivu v mateřské škole...).

- Ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými.
- Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí, přizpůsobit se, spolupracovat, vnímat a přijímat základní hodnoty (v rodině, kolektivu).
- Rozvoj kulturně estetických dovedností (slovesných, výtvarných, hudebních, dramatických).
- Vytváření základů estetického vztahu ke světu, k životu, ke kultuře a umění.
- Rozvíjet a podporovat dětskou fantazii.
- Seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije a vytváření pozitivního vztahu k němu.
- Vytváření povědomí.

1. Dítě a jeho tělo:

Předškolní věk:

- Protahování svalových oblastí, zařazování relaxace, čerpání energie „Sluníčko se protahuje“, „Pozdrav slunci“.
- Trénovat chůzi po únikovém schodišti v zadní části budovy, držení rovnováhy „Země baletka“.
- Procvičovat zrakové vnímání, rozlišovací schopnosti: stejný tvar, barvu, velikost, materiál
- Uvolňovací cviky: Vlny, jedeme na kole, koloběžce.
- Grafická cvičení, pracovní listy
- Modelovat, tvarovat, vytrhávat, vystřihávat, lepit, dokreslovat.

Mladší děti:

- říkanky s pohybem, dramatizace lidových písniček
- jednoduché cviky s jógy
- písnička na jednotlivé části těla
- pohybové dovednosti spojené s hudbou, chůze v zástupu
- trojice, dvojice mezi předměty
- procvičení zrakového vnímání, rozlišovací schopnosti,
- modelování, tvarování, vystřihování

Okruhy činnosti:

- Tělovýchovné chvíle.
- Cvičení s říkadly a písničkami
- Pohybové hry.
- Relaxační cvičení.

Očekávané výstupy:

- Rozvoj melodického a rytmického cítění.
- Ovládat dechové svalstvo.
- Zachovávat správné držení těla.

- Umět prostorově vyjádřit zvířata.

2. Dítě a jeho psychika:

Předškolní věk:

- Rozvíjet potřebu dětí vypravováním, učit se rytmitizovat říkadla a slova při komunikaci.
- Pozorovat při pobytech venku: potok, řeku, rybník.
- Práce s časopisy, knihami a jiným obrazovým materiálem.
- Vyhledávání obrázků v encyklopedii.
- Rozvíjet sluchové vnímání: První písmenko, poslední, slabiky, rozbitá vysílačka (vyslovovat slabiky jednotlivě, skládat slova), slovní fotbal, na šeptanou.
- Grafické napodobování písmen, číslic: Opisujeme slova – výlet, město, místo.
- Rozlišovat a popisovat rozdíly mezi vodními dopravními prostředky - parník, vor, koráb.
- Vnímat počet, tvar, velikost, barvu zrakem, manipulovat s předměty, přidávat, odebírat, tvořit číselnou řadu, střídat barvy, velikosti, prostorové vnímání: Navlékání korálků, mozaikové hry, drobné stavebnice...
- Posilovat citový vztah k vlasti: hovořit o její důležitosti, jak jí pomáhat, porozumět.
- Vést děti k rozhovoru trávení a plánování rodinné Vyprávění zážitků, vymýšlení příběhů podle obrázků, vlastních zážitků, fantazie, rozvíjet slovní zásobu, komentovat zážitky, co dítě vidělo, slyšelo: Společné zážitky s rodiči – výlety, procházky, sportování, návštěva divadla, babičky...
- Rozvíjet výslovnost a výraznost přednesu: Vytváření rýmů, přednes básniček,

reprodukce pohádek.

Mladší děti:

- vypravování vlastních zážitků, jejich komentování a rozvíjení slovní zásoby;
- společné zážitky při cestování – vyprávění o nich;
- rozvíjení výslovnosti a zdokonalování řeči (básničky, písničky, pohádky);
- rozvíjet sluchové vnímání -první písmenko – využití obrázkových kartiček;
- poznávání barev a jejich odstínů – barvy jara a léta;
- vnímat počet – procvičovat základní číselnou řadu;

Okruhy činnosti:

- Povídání o významu vlasti, státu.
- Tematické hry na cestování dopravními prostředky.
- Barvy.
- Matematické představy.
- Lidská figura.

Očekávané výstupy:

- Rozvoj poznatků o významu vlasti a státu.
- Upevňování prosociálních vztahů, vztah k vlasti.
- Pomoc v domácnosti.

- Zachytit podstatné části i detaily lidské postavy.
- Upevňování znalostí číselné řady 1-10.

3. Dítě a ten druhý:

Předškolní věk:

- Mám rád svoji zemi – vyprávění o ní, význam slova “vlast”
- Četba a poslech příběhů s dětským hrdinou, vztahy mezi dětmi a dospělými, kamarády.
- Vypravování o svátku dětí.

Mladší děti:

- vypravování o dětí;
- četba a poslech příběhu.

Okruhy činností:

- Upevňování zásad hygienických návyků.
- Upevňování a opakování pravidel třídy.
- Montessori aktivity.
- Letní říkanky s pohybem.

Očekávané výstupy:

- Osvojení si poznatků a dovedností důležitých pro rozvíjení vztahu k druhým lidem.
- Dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití.

- Posilovat paměť a schopnost reprodukovat naučená říkadla.
- Umět zvládat pravidla při řešení sporu.

4. Dítě a společnost:

Předškolní věk

- Výtvarně vyjádřit ráz krajiny „naše město“.
- Co se mi líbí na naší zemi (členitost, hory, moře).
- Co se mi líbí na naší obci (příroda, stavby...)
- Rozhovor o státním znaku, vlajce – kde mohou být umístěny (sportovci, policisté...)
- Výroba barevných koláží – obrázků přírody, zaplnit plochu, vhodně kombinovat barvy, použít papír, látku, přírodní materiál, korálky, kamínky...
- Písničky o cestování – kultivovaně zpívat, artikulovat, rytmizovat.
- Upevňovat citový vztah k rodičům, sourozencům, prarodičům, kamarádům.

Mladší děti:

- příprava dárků pro své kamarády – stříhání, lepení, malování;
- snaha zachytit své kamarády některou z výtvarných technik;
- práce s modelovací hmotou - rozvíjení fantazie;
- ztvárnění a výtvarné zpracování lučních květin;
- procvičit znalost barev – vlajky, lov ryb;
- písničky pro děti;

- tvořivě pracovat s konstruktivními stavebnicemi (lego, kostky, šroubovací stavebnice).

Okruhy činností:

- Práce na zahradě.
- Výtvarné činnosti s letní tematikou.
- Rukodělné činnosti-trhání a mačkání papíru.
- Montessori aktivity.
- Dramatizace písně.
- Podporovat hravé zacházení s přírodním materiálem.

Očekávané výstupy:

- Uplatňovat znalosti při práci na zahrádce.
- Posilovat motoriku rukou.
- Sladit pohyb s dramatickým vyjádřením.

5. Dítě a svět:

Obě věkové kategorie:

- Pozorování květin, keřů, stromů při pobytu venku, vnímat krásu přírody
- Upozorňovat na potřebu ochrany přírody.
- Jak pečujeme školní zahradu (setí semínek, sázení cibulek, zalévání, plení...)
- Změny v přírodě, poslech CD hlasů ptáků, domácích zvířat a volně žijících

zvířat a jejich rozpoznávání.

- Vyprávění, rozhovor – třídění odpadu, význam.
- Zavedení pojmu 3P (poprosit, poděkovat, pozdravit).
- Objevování, seznámení s mapou, globusem.
- Hledání otázek a odpovědí – život zvířat, život lidí na planetě, encyklopedie.
- Péče o naši vesnici, zahradu a okolí mateřské školy. Víme, jak se naše obec jmenuje.
- Příprava na prázdniny, rozhovory na elipse, co budeme dělat o prázdninách.
- Učíme se poznávat zvířecí rodiny (pexetria a obrazový materiál).
- Účast na školním výletě.
- Bezpečné prázdniny.
- Loučení s „předškoláky“.
- Poučení o bezpečnosti při pobytu o prázdninách
- Správné návyky při pobytu venku – ochrana zdraví.
- Podporovat vyjadřovací schopnost dětí, slovní zásobu.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY V PODOBĚ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ

- **kompetence k učení**- dítě pozoruje, zkoumá a objevuje prostředí, klade otázky a hledá na ně odpovědi, zkušenosti uplatňuje v praktickém životě, učí se vědomě a soustředí se na činnost

- **kompetence k řešení problémů**- dítě řeší problémy, na které stačí, zkouší, experimentuje, využívá své zkušenosti a fantazii. Na základě chyby se učí
- **kompetence komunikativní**- dítě ovládá řeč, vyjadřuje své myšlenky, otázky a odpovědi, na elipse sděluje své prožitky, pocity a nálady, dovede využít komunikativní prostředky (knížky, encyklopedie)
- **kompetence činnostní a občanské**- rozhoduje se svobodně, ale ví, že za své chování zodpovídá, zajímá se o druhé i o to co se kolem děje, snaží se chovat podle základních lidských norem, dbá na osobní zdraví a bezpečnost dětí
- **kompetence sociální a personální**- umí se rozhodnout o svých činnostech, vytvořit si svůj názor a vyjádřit se, při setkání s neznámými lidmi se chová obezřetně, nepříjemnou komunikaci umí odmítnout, chápe, že nespravedlnost, ubližování a agresivita není vhodná jako řešení vzniklých konfliktů.

5. VZDĚLÁVÁNÍ DĚTÍ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI A DĚTÍ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Montessori didaktické postupy jsou pedagogikou přísně individuální, každému dítěti je věnována maximální pozornost a dítě postupuje optimálním

tempem při zvládání učiva. Celý Montessori program se zaměřuje na rozvíjení jednotlivých smyslů a kompenzaci nerovnoměrného vývoje dítěte. Naše mateřská škola připravuje předškolní děti na vstup do školy a rozvíjí předčtenářské dovednosti a matematické představy.

Integrační program školky je nastaven tak, aby umožňoval osobnostní rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maximálního rozvoje.

Dle doporučení ŠPZ mají integrovaní žáci vypracované IVP. Na jeho sestavení se podílí učitel, ped. psych. poradna, rodiče, případně další odborníci. IVP schvaluje ředitel školy.

Zásady při práci s mimořádně nadanými dětmi:

- spolupráce s PPP
- individuální plán a přístup učitele
- příprava prostředí (didaktické pomůcky, robotické hry)
- respektování jejich vlastního pracovního tempa
- podpora jejich vlastních postupů řešení úloh a situací
- možnost účasti mladších dětí na programu Příprava pro předškoláky.

Vzdělávání žáků se specifickými vývojovými poruchami a poruchami chování

S hyperaktivitou, případně hypoaktivitou, nesoustředěností, impulzivním jednáním, nerozvinutou pohybovou koordinací a dalšími příznaky z oblasti psychomotorické, mentální a volní pracujeme podle individuálního plánu. Většinou se nejedná o jeden druh poruchy, symptomy se vzájemně prolínají a v průběhu trvání vykazují různou intenzitu.

Pedagogičtí pracovníci jsou proškolení pro práci s těmito dětmi. Stěžejní pro práci s těmito dětmi je spolupráce s rodinou. Na základě diagnózy společně

hledáme osvědčené metody a postupy a snažíme se jednotně působit doma i ve školce.

V zásadě se IVP konkrétního dítěte neodlišuje od vzdělávání ostatních dětí.

Poruchy řeči řešíme ve spolupráci s rodinou. V předškolním věku přetrvávající problémy přebírá logopedická poradna, pokud problémy s řečí přetrvávají, doporučujeme vyšetření a spolupráci se SPC Týn nad Vltavou.

Náprava problémů probíhá jak ve skupině, tak individuálně, podle potřeb a schopností.

Vzdělávání žáků z odlišného kulturního a sociálně nevýhodnějšího prostředí

Hlavním problémem při výchově dětí z kulturně odlišného prostředí je ve většině případů nedostatečná znalost jazyka. Největší pozornost je tedy potřeba věnovat jeho osvojení. Jestliže žák nezná základní návyky, je nutná individuální pomoc.

Dlouhodobě spolupracujeme s odborným poradenským zařízením – Pedagogicko psychologickou poradnou (PPP) Tábor.

Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole jsou děti ve věku 2 - 3 roky. Učitelé v rámci možností se denně překrývají. Pomáhá nám provozní pracovnice, která spolupracuje s učiteli, zejména při sebeobsluze, se zajištěním osobní hygieny dětí, stravování a dohledu při hře.

Režim dne je upraven s ohledem na potřeby dětí. Největší prostor je věnován volnému výběru pomůcek na rozvoj dílčích dovedností dětí a volné hře. Svobodná volba je prostředek k rozvíjení dětí podle senzitivních vývojových fází. Pro pobyt venku je využívána zahrada MŠ, jsou také voleny krátké procházky do okolí MŠ a hry v přírodě. Všechny činnosti jsou voleny s ohledem na věk dětí, pokud pracujeme s celou skupinou (třídou), dvouleté děti se účastní aktivit pouze kratší dobu.

0Aktivity a pomůcky pro dvouleté děti jsou ve spodních policích a viditelně umístěné. Postupně jsou dokupovány aktivity a pomůcky, které jsou vhodné pro ně.

Provozní podmínky školy zatím neumožňují přijímat děti dvouleté v plném rozsahu, proto mohou být přijímány jen děti, které zvládají základní hygienickými návyky a jsou schopny se vzdělávat spolu se staršími dětmi při daném počtu dětí ve třídě.

Podmínky vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Mateřská škola respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte vycházející z RVP PV. Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. V případě potřeby mateřská škola u dětí vypracuje Plán pedagogické podpory v rámci 1. stupně podpůrných opatření. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory, který konzultuje s rodiči a úzce s nimi spolupracuje. Jsou uplatňovány aktivizující metody a individuální přístup. Vybíráme vhodné didaktické pomůcky, využíváme efektivní komunikaci a důslednost při přístupu

k dětem. PLPP po třech měsících vyhodnocuje třídní učitelka ve spolupráci s výchovným poradcem.

V případě potřeby spolu s rodiči kontaktujeme PPP nebo SPC. Škola je připravena reagovat na další úpravu podmínek vzdělávání. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně uplatňuje mateřská škola pouze s doporučením ŠPZ.

Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

Vyhledávání dětí nadaných probíhá zejména pomocí pozorování a zpracovávání pedagogické diagnostiky. Při zjištění faktu, že by se mohlo jednat o nadané dítě, je nejprve vypracován Plán pedagogické podpory podle individuálních potřeb dítěte. Nejdéle po třech měsících je navázána spolupráce s PPP k dalšímu odbornému posouzení. O všech krocích jsou informováni i zákonní zástupci dítěte. Po stanovení

diagnostiky probíhá stimulace rozvoje nadaného dítěte, a to prostřednictvím didaktických materiálů a různých pomůcek (doporučení poradenského zařízení).

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti-cizinci a děti, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, potřebují podporu učitele mateřské školy při osvojování českého jazyka. Pokud rodiče sami neovládají český jazyk na úrovni rodilého mluvčího, nemohou své děti v poznávání českého jazyka přímo podpořit a děti se ocitají ve znevýhodněné pozici. Je třeba věnovat zvýšenou pozornost tomu, aby dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka začala být poskytována jazyková podpora již od samotného nástupu do mateřské školy. Při práci s celou třídou je třeba mít na vědomí, že se v ní nacházejí i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, uzpůsobit tomu didaktické postupy a děti cíleně podporovat v osvojování českého jazyka.

Mateřské školy poskytují dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Zvláštní právní úprava platí pro mateřské školy, kde jsou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání v rámci jednoho místa poskytovaného vzdělávání (v případě lesní mateřské školy v jednotlivém území, kde zejména probíhá pedagogických program a kde má škola zázemí). V takovém případě zřídí ředitel mateřské školy skupinu nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., o předškolním vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Ředitel mateřské školy může na základě posouzení potřeby jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

Při přechodu na základní školu by děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka měly mít takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim

umožní se zapojit do výuky a dosáhnout školního úspěchu.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.“

6. EVALUACE

Cílem evaluace je sledovat, zda se děti ve svém rozvoji a vzdělávání posunují a zajišťovat, aby tento posun byl vzhledem k možnostem dítěte optimální. Získáváme toto především náhodným i cíleným pozorováním dítěte v běžných podmínkách a situacích. Materiální podmínky jsou na dobré úrovni a zajišťují přijatelný vývoj dětí. Životospráva je dodržována a pitný režim je zajištěný.

Psychosociální podmínky jsou přizpůsobeny k tomu, aby byl denní režim vyhovující fyziologickým dětským potřebám a zásadám zdravého životního stylu. Snažíme se o bezproblémové zařazení do kolektivu. Pokud se objeví konflikt, hledáme s dětmi společná řešení za pomoci pravidel. Činnosti s dětmi jsou přizpůsobovány individuálním a věkovým zvláštnostem dětí.

U dětí sledujeme podmínky vzdělávání a jeho průběh. Výsledky porovnáváme průběžně během roku. Zaměřujeme se na sebeobslužné činnosti, na společenská pravidla, navazování kontaktů s dospělým a dětmi, zapojování do společných aktivit, na slovní zásobu, na správné držení tužky, na koordinaci ruky a oka, na kresbu lidské postavy, na matematické představy, gramotnou správnost řeči, grafomotoriku, na sebeovládání a přizpůsobivost. Toto vše hodnotí učitelky mateřské školy. Jedna z možností hodnocení práce pedagogů je hospitace ředitelky školy a ostatních pedagogů.

Materiální podmínky vnější, materiální podmínky vnitřní, životosprávu, psychosociální podmínky, organizaci vzdělávání a spolupráci s rodiči budeme hodnotit na začátku a na konci školního roku. Samostatně zhodnotíme celkové výstupy předškolního vzdělávání.

Evaluace probíhá na více úrovních.

Evaluace na úrovni třídy

- Hodnotí soulad ŠVP.
- Hodnotí splnění cílů a směřování ke kompetencím v rámci témat TVP v souladu s RVP PV.
- Sleduje formy a metody práce.
- Hodnotí pokrok dětí s ohledem na jejich konkrétní vývojovou etapu.
- Dokumentace (třídní knihy, docházka dětí).

Metody: hodnotící archy, pozorování, hospitace

Vyhodnocuje: učitelé

Termín: průběžně

Pokroky dětí – průběžně dle potřeby

Evaluace na úrovni školy

- Hodnocení souladu ŠVP s RVP PV.
- Hodnocení podmínek vzdělávání ve vztahu k podmínkám v RVP PV.
- Hodnocení cílů vzdělávacího programu.
- Efektivnost integrovaných bloků, jejich obsah v souvislosti s důrazem na vyvážený rozvoj osobnosti dítěte směřující k rozvoji klíčových kompetencí.

Metody a nástroje: konzultace, rozhovory, pedagogické porady

Vyhodnocuje: pedagogický sbor individuálně, při pedagogické poradě

Kontroluje: ředitel školy

Termín: průběžně

Osobní růst pedagogů

- Sebereflexe učitelů
- Efektivnost DVPP, využívání poznatků v praxi.

DODATEK:

Tímto dodatkem se upravuje ŠVP PV

1) Doplnění části - pravidla pro hodnocení žáků:

Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků

PRAVIDLA PRO PŘÍPADNÝ PŘECHOD VZDĚLÁVÁNÍ NA DÁLKU JEDNÉ NEBO VÍCE TŘÍD

Škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (například mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZdr) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost v mateřské škole více než poloviny dětí, které jsou zapsané v povinném předškolním vzdělávání.

- Děti v povinném předškolním vzdělávání mají povinnost se distančně vzdělávat.
- Škola je povinna přizpůsobit distanční vzdělávání včetně hodnocení podmínkám dětí.

V ostatních případech škola nemá povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem.

Škola vždy přizpůsobí distanční výuku jak individuálním podmínkám jednotlivých dětí, tak také personálním a technickým možnostem školy.

U dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné, je distanční výuka založena na komunikaci učitele a rodičů, doplněné o občasný přímý kontakt učitele s dítětem. Těžiště vzdělávání spočívá především v inspirativních tipech na společné aktivity dětí a rodičů v domácím prostředí, na tvoření, čtení, didaktické hry, pohybové aktivity, společný poslech hudby atd. Vzhledem k věku je dostačující, pokud učitelé prostřednictvím domluvené komunikační platformy (případně papírovou formou) předávají jednou týdně rodičům tipy na tematicky zaměřené aktivity vhodné pro domácí prostředí.

Není potřeba stanovovat hodinový rozsah ani časové vymezení distanční výuky. Vzdělání probíhá v souladu s RVP PV a ŠVP, avšak ne nutně v plné míře. Z hlediska obsahu vzdělávání mohou být východiskem pro přípravu nabídky rozvojových

aktivit pro děti, resp. rodiče, vlastní zdroje pedagogů, které využívají i pro vzdělávání v běžném režimu a budou zveřejněny na webových stránkách školy. Při zveřejňování podkladů je třeba dbát na dodržování autorských práv.

Pro děti v posledním povinném roce předškolního vzdělávání je důležitá systematická příprava na vzdělávání v základní škole, do níž za několik měsíců nastoupí. Na základě deficitních oblastí školní připravenosti konkrétního dítěte je vhodné zadávané aktivity individualizovat tak, aby u něj cíleně rozvíjely např. grafomotoriku, matematické představy, sluchové vnímání apod. Doporučení učitele by měla vycházet z hodnocení individuálních vzdělávacích pokroků jednotlivce.

Použitá literatura:

Čerpáno z materiálů ročního diplomovaného kurzu Montessori

VUP Praha – Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

M. Montessori – Tajuplné dětství

O. Zelinková – Pomoz mi, abych to dokázal sám

Poslední aktualizace:

Ve Slapech 23. 8. 2021

Koordinátor ŠVP – Mgr. Soňa Růžičková

Ředitelka – Mgr. Lenka Pecková Šonková

Pedagogickou radu schválen 25. 8. 2021